

ОПТИМІЗАЦІЯ ВИТРАТ ВИРОЩУВАННЯ ТА ЗБЕРІГАННЯ ПЛОДООВОЧЕВОЇ ПРОДУКЦІЇ

Адвокатова Н.О.,

к.е.н., доцент кафедри економіки та фінансів
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет

Повод Т.М.,

к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки та фінансів
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет

З плином трансформаційних процесів поступово відбувається переосмислення основної мети підприємницької діяльності суб'єктів господарювання плодоовочівництва: від отримання максимального чистого прибутку при найменших витратах на вирощування плодоовочевої продукції та її зберігання, до забезпечення подальшої ефективної роботи, що зумовлюється ступенем задоволення потреб споживачів. Головною метою діяльності будь-якого суб'єкта господарювання є прибуток, оскільки він визначає пріоритетні напрямки його розвитку та в повній мірі залежить від величини виробничих витрат. Зменшення, або обмеження зростання саме виробничих витрат має суттєвий вплив на фінансову результативність господарської діяльності та фінансове становище суб'єкта господарювання в цілому. Потреба в дослідженні сутності, змісту, особливостей та ефективності формування та використання виробничих витрат суб'єкта господарювання плодоовочівництва та пошук методів їх оптимізації є необхідною в наш час та вимагає подальшого проведення досліджень у даній сфері плодоовочівництва, тому обрана тема є актуальною.

Великий внесок у розробку теоретичних засад, методологічних і практичних підходів до визначення проблемної сутності та оптимізації виробничих витрат з точки зору скорочення їхньої величини при використанні та отриманні при цьому максимального обсягу виробництва продукції зробили такі провідні зарубіжні та вітчизняні вчені-економісти, як: Н. Калдор, Г. Шекл, Р. Клаунр, Х. Мінський, Ю.О. Шумило, М.В. Володькіна, Г.О. Величко, В.М. Гриньова, Г.В. Савицька та інші. Проте глибокі структурні зміни економіки, що відбуваються сьогодні, вимагають постійного та безперервного удосконалення використання теоретико-методичних прийомів щодо оптимізації виробничих витрат суб'єктів господарювання.

Метою даного дослідження є вивчення особливостей оптимізації витрат вирощування плодоовочевої продукції та її зберігання.

Економічне обґрунтування виробничих витрат базується на ситуативній проблематиці обмеженості ресурсів та можливості їхнього альтернативного використання. При такій обставині сільхозвиробники

вимушені обирати саме таку галузь виробництва, яка забезпечить у подальшій господарській діяльності отримання максимального прибутку. У ході економічних процесів ми завжди знаходимося у стані вибору альтернативних варіантів, оскільки ресурси, що використовуються для вирощування та зберігання плодоовочевої продукції, неможливо використати для вирощування інших видів сільхозпродукції. Вирощуючи конкретну плодоовочеву продукцію, ми порівнюємо їхню альтернативну вартість. Так само і при використанні грошових коштів на виробничі ресурси ми повинні завжди ототожнювати та оцінювати всі можливі альтернативні варіанти вирощування та зберігання плодоовочевої продукції, дотримуючись мінімальних капітальних вкладень [1, с. 120].

З бухгалтерської та економічної точки зору до виробничих витрат вирощування та зберігання плодоовочевої продукції необхідно відносити всі фактично понесені витрати у грошовому і натуральному виразі, які пов'язані з виробництвом. Такими витратами можуть бути фактично понесені витрати підприємства на придбання і використання всіх необхідних умов для вирощування та зберігання, які забезпечують досягнення кінцевого результату господарської діяльності плодоовочівництва[4, с. 116].

Визначення фактично понесених витрат з вирощування та зберігання плодоовочевої продукції важливе, так як вони включають прямі витрати суб'єкта господарювання. Про фактичні витрати повинні знати і керівники підприємств, оскільки такі витрати могли б бути використані у іншому місці та в інший час з більш ефективною результативною віддачею. Однак у переважній більшості випадків альтернативне використання виробничих витрат є прихованим. Правильно визначати, в якому руслі використовувати існуючі ресурси суб'єкта господарювання для прийняття економічно обґрунтованого господарського рішення – це ключове питання керівників. Процес прийняття керівництвом економічно обґрунтованого рішення загострює існування безповоротних неефективних витрат, тобто таких витрат які вже понесені понад запланованих та які неможливо отримати назад. Так як їх неможливо отримати назад, вони ніяк не повинні впливати на дилему обрання тих чи інших ефективних господарських рішень [2, с. 129].

Оптимізація виробничих витрат з вирощування та зберігання плодоовочевої продукції аналізується за двома напрямками: за джерелами та за факторами. Якщо джерела включають витрати за рахунок економії яких можна скоротити витрати, то фактори це техніко-економічні умови, під впливом яких змінюються витрати.

Основними джерелами скорочення витрат з вирощування та зберігання плодоовочевої продукції та її реалізації можуть бути:

- скорочення витрат сировини та матеріалів на одиницю продукції;
- скорочення розміру амортизації на одиницю основних виробничих фондів;
- скорочення витрат на заробітну плату на одиницю продукції;

- скорочення адміністративних витрат;
- ліквідація неефективних витрат та втрат від браку продукції.

На економію виробничих витрат з вирощування та зберігання плодоовочевої продукції суттєво впливає число техніко-економічних факторів:

- поліпшення технічної оснащеності суб'єкта господарювання плодоовочівництва;
- удосконалення організації господарювання та економіки праці;
- зміна обсягів суб'єкта господарювання плодоовочівництва.

Скорочення витрат на виробничі ресурси можна досягти за рахунок скорочення норм їхнього використання, скорочення відходів у процесі вирощування та зберігання, повторне використання ресурсів, впровадження безвідходних технологій.

Зменшення величини виробничих витрат забезпечується за рахунок внутрішньовиробничих факторів. Суттєвий вплив на зниження виробничих витрат спричиняють прогресивні методи організації виробництва. Це забезпечує скорочення витрат на складування, транспортування та збереження у підприємства-споживача і у підприємства-постачальника. При такій умові підприємство постачальник зменшує витрати на реалізацію [3. с. 119].

Скорочення собівартості плодоовочевої продукції у повній мірі залежить від контролю якості вирощеної продукції. Це можливо завдяки підвищенню відповідальності по основних процесах з вирощування, зберігання та використання дистанційних пристроїв для контролю якості. У результаті цього скорочуються виробничі витрати, що пов'язані з повторною сортировкою продукції, а також використанням виробничих запасів та трудових ресурсів.

Одним з головних завдань суб'єктів господарювання на теперішній час є створення такої системи управління витратами з вирощування та зберігання плодоовочевої продукції, яка б дала можливість керувати витратами на всіх етапах виробничого циклу, а також відповідала критеріям єдності підходів на різних рівнях управлінської діяльності. Система управління витратами буде ефективна лише в тому випадку, коли будуть враховані особливості кожного суб'єкта господарювання, охоплені всі процеси, що здійснюються підприємством та буде побудована система до принципів управління і відповідно мінімізувати свої витрати, адже прибуток – це те заради чого ведеться будь-яка економічна діяльність. Для точного успішного функціонування кожен підприємець повинен навчитися ефективно управляти витратами [5, с. 118].

Висновки. Посилення уваги до виробничих витрат з вирощування та зберігання плодоовочевої продукції має значення для суб'єкта господарювання, оскільки від правильної оцінки фактичної собівартості залежить ефективність управління процесом з вирощування та зберігання плодоовочевої продукції, і як наслідок вплине на фінансовий результат діяльності суб'єкта господарювання. Із появою нових економічних методів

і підходів витрати піддаються все більшому управлінському впливу, з'являються можливості знайти більш ефективні шляхи їх оптимізації та зниження.

Список використаних джерел

1. Володькіна М.В. Економіка промислового підприємства. К.: Центр навчальної літератури, 2012. 194 с.
2. Корінько М.Д., Тітаренко Г.Б. Концептуальні основи управління витратами суб'єктів господарювання в умовах удосконалення ринкових відносин . Актуальні проблеми економіки. 2010. № 9. С. 126-131.
3. Адвокатова Н.О. Управління витратами та оптимізація їх структури – напрямок щодо удосконалення господарської діяльності підприємства. Економічні інновації. Одеса: Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, 2015. – № 60. – Книга I. – С.7-12.
4. Шваб Л. І. Економіка підприємства. К.: Вища освіта, 2011. 459 с.
5. Шумило Ю. О. Уточнення теоретичної сутності категорії витрат в управлінні підприємством. Формування ринкових відносин в Україні. 2010. № 3. С. 117-119.